

Studieplan 2015/2016

Master i miljøpsykologi (2015-2017)

Kull

2015/2017

Master i miljøpsykologi gir deg fordypning i hvordan mennesker påvirkes av sine omgivelser. Studiet fokuserer spesielt på hvordan fysiske og virtuelle omgivelser virker inn på menneskers adferd og mentale funksjonsevner.

Utdanningen representerer en ny type psykologisk ekspertkunnskap og vil dekke et behov på et område der det for øyeblikket ikke finnes dedikerte utdanningstilbud i Norge – verken på bachelor- eller mastergradsnivå. Særlig vektlegges kompetanse på samspill mellom mennesket og omgivelser/ miljø innenfor et bredt spekter av arbeids- og livsområder. Sentralt i studiet er også ulike aspekter ved universell utforming (UU). Kandidatene får en ny type framtidsrettet handlingskompetanse og ekspertise med høy relevans for arbeidsmarkedet både innenfor offentlig og privat sektor.

Naturlige samarbeidspartnere vil være arkitekter, by og regionplanleggere, designere, grafiske designere, utviklere av IT systemer, grupper som arbeider med organisasjonsutvikling, HR, personalarbeid, men også grupper som arbeider med forebyggende og helsefremmende virksomhet på systemnivå.

Målgruppen for studiet er personer med psykologibakgrunn som jobber eller tar sikte på å jobbe med helseforebyggende og helsefremmende tiltak, produktivitet og livskvalitet innen næringsliv og offentlig virksomhet.

Last ned brosjyre om studiet

Innledning

Omgivelsene setter betingelsene

Studerer spesialundervisningen i klasserommet

– For å forstå spesialundervisningen, må du forstå skolen og opplæringen. Derfor må vi ut i klasserommene for å observere hvordan virkeligheten er, sier professor Peder Haug ved Høgskolen i Volda og professor Thomas Nordahl ved SePU, Høgskolen i Hedmark til GD.

Bruk av miljøpsykologisk ekspertise i planlegging kan blant annet sikre at fysiske omgivelser inne eller ute gis en slik utforming at de gir behagelige opplevelser, støtter menneskelig funksjonering og gir en god kontekst for informasjonsbearbeiding. Herunder hører kunnskap om betingelser for at fysiske omgivelser skal gi restituerende effekter, dvs bidra til gjenhenting fra stress og mental tretthet. Dette er en stadig viktigere problemstilling, ettersom de fleste mennesker i dag bor i byer eller tettbygde strøk med dårlig tilgang til natur og grøntarealer. Kunnskap om miljøpreferanser og om restituerende sider ved miljøet vil bidra til en bedre forståelse av hva slags miljøer som er gode for mennesker. Studentene vil få trening i å anvende slik kunnskap i arbeid med miljødesign som kan bidra til å bedre enkeltindividers, nabolags og lokalsamfunns sunnhet.

Masterstudentene deltar i prosjekter i næringslivet, blant annet i samarbeid med renovasjonsselskapene i regionen: Ser på fargevirvar i kildesortering

Utforming påvirker menneskelig atferd

Menneskelig atferd er en nøkkel til endring på miljøfeltet, og atferdsfaglig kunnskap må derfor utgjøre en viktig del av grunnlaget for fysisk planlegging spesielt og bærekraftig utvikling generelt. Det er et stort behov for kompetanse i forhold til utforming og sikring av fysiske miljøer som tilfredsstillende grunnleggende menneskelige behov, og som legger grunnlag trivsel og velferd i medisinsk og psykologisk forstand. Masterstudiet svarer på dette behovet ved å gi studentene en avansert teoretisk og praktisk skolering i miljøpsykologi.

Universell utforming innebærer at alle våre omgivelser skal tilrettelegges for alle mennesker – begrepet inkluderer med andre ord både funksjonsfriske og alle typer av funksjonssvekkelser og funksjonshemninger. Dette omfatter ikke bare medisinske lidelser, bevegelseshemninger, sensoriske handicap osv. men også slike ting som leseferdighet, tallforståelse og problemløsningsevner. En del slike lesevansker kan lettes ved forbedringer i tekst og symbolutforming både for trykte og digitale medier. Metoder og verktøy for slike forbedringer er en del av kompetansekravene i universell utforming i HiLs mastergrad.

Studiet fokuserer også på praktiske metoder for optimalisering av produkters og tjenesters brukskvalitet og skal sette studentene i stand til å initiere, lede og utføre brukervennlighetsarbeid i prosjekt- og utviklingsammenheng.

Yrkesmuligheter

Målgruppen for studiet er personer med psykologibakgrunn som jobber eller tar sikte på å jobbe med helseforebyggende og helsefremmende tiltak, produktivitet og livskvalitet innen næringsliv og offentlig virksomhet.

Videre utdanning

Mastergraden skal kunne kvalifisere til opptak til doktorgradsstudier.

Faglig innhold/læringsutbytte

Studiets oppbygging og progresjon

Mastergradsstudiet er et toårig heltidsstudium (120 stp). Studiet er sammensatt av emner på 10 studiepoeng samt en mastergradsoppgave på 40 studiepoeng. Studiets oppbygging og progresjon ser slik ut.

3. semester	Valgfritt emne	Valgfritt emne	Praksis og forprosjekt masteroppgave
2. semester	Miljøatferd	Virtuelt miljø, kognitiv design, visuelle medier,	Forskningsmetode – videregående analyse av kvantitative data
1. semester	Miljøpsykologi – en innføring	Nevrovitenskap og persepsjon	Arbeidsmiljø: Human factors, stress og helse
	10 stp	10 stp	10 stp

Læringsutbytte

Ved fullført studie vil kandidaten ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

- Bevissthet på og kunnskaper om menneskelige faktorer og ulike brukeres behov og forutsetninger ved utforming av miljøer hvor mennesker ferdes. Dette kan være kontorlandskaper, skole og læringsmiljøer, trafikkmiljøer og andre offentlige rom.
- Forskningsbasert kunnskap om miljøtilknyttede effekter på psykisk helse, trivsel, og effektiv fungering i ulike settinger fra innendørs til utendørs, i bymessige og naturomgivelser.
- Kunnskapen vil knyttes til by og nærmiljøtiltak, bruk av natur som helsefremmende og trivselskapende tiltak, planlegging og design slik at studentene blir i stand til selv å planlegge slike tiltak.
- Kunnskap om persepsjon og sansning. Kjennskap til grunnleggende perseptuelle fenomener, begreper og metoder innenfor området. Flere aspekter ved UU forutsetter grundig kunnskap om menneskets sanseapparat og reaksjoner.
- Kunnskaper som omfatter arbeidslivets menneske-miljø tilpasninger, HMS, ergonomi og sikkerhet samt kjenne de viktigste ergonomiske problemstillingene

og hvordan man tilnærmer seg slike problemstillinger ved hjelp av metodiske tilnærminger innenfor fagfeltet.

- Kunnskap om stress (stressorer, reaksjoner, mestring og forebygging)
- Kunnskap om gruppepsykologi og ledelse og prosjektstyring.
- Kunnskap om forståelse og design av ulike sider ved menneske-IKT interaksjon, som brukergrensesnitt mot PC, instrumenter, display og andre trykte eller visuelle medier. Brukersentrerte metode.
- Kunnskap om historisk utvikling, teoretiske perspektiver, forskning og anvendelse av positiv psykologi både på individ, gruppe og organisasjonsnivå.
- Kunnskap om miljøatferd og faktorer som påvirker slik atferd, og om gjennomføring av strategier for å fremme pro-miljø atferd.

Ferdigheter:

- Skal tilegne seg et metodiske og faglig grunnlag for å utføre nødvendige målinger, registreringer og kartlegginger og å kunne iverksette forebyggende, atferdsrettede helse, produktivets og trivselsmessige tiltak.
- Kan håndtere ulike metodiske tilnærminger for kartlegging og vurdering av ulike tiltak i konkrete situasjoner.
- Skal kunne velge hvilke metoder som skal benyttes for å evaluere målet for arbeidsaktiviteten og de krav arbeidsaktiviteten utsetter mennesket for.
- Skal kunne evaluere avendelighetene til verktøy som benyttes og utformingen og anvendeligheten av informasjon som er til stede.
- Skal utviklepraktisk kompetanse i bruken av programpakker for multivariate analyser, som for eksempel R eller SPSS og Amos eller Mplus.
- Ha tilegnet seg praktiske ferdigheter i samarbeid, ledelse og konflikthåndtering, bli klar over/utvikle egne roller i en samarbeidssituasjon.
- Vil kunne utvikle løsninger for brukergrupper med funksjonshemninger og spesielle behov.

Generell kompetanse:

- Skal kunne gjennomføre målrettet undervisnings og informasjonsarbeid, samt forsknings og utviklingsvirksomhet innenfor feltet både på faglig og tverrfaglig grunnlag.
- Kunne arbeide som prosjektledere, premissleverandører eller som eksperter på brukskvalitet eller brukerorientert informasjonsarkitektur i utvikling av kommersiell programvare, pedagogisk programvare, multimedieapplikasjoner, elektroniske publikasjoner, e-læringsapplikasjoner, kommersielle og offentlige web-tjenester, brukerdialoger og brukergrensesnitt i interaktive systemer

- Fullført studium gir studentene en ny type handlingskompetanse som har relevans både for privat næringsliv og offentlig forvaltning.
- Kandidatene vil ha kompetanse på et område der det for øyeblikket ikke finnes dedikerte utdanningstilbud i Norge – verken på bachelor- eller mastergradsnivå.
- Miljøpsykologi er utpreget tverrfaglig og kandidatene vil derfor få grundig opplæring i gruppepsykologi, organisasjonsutvikling og ledelse og få utviklet god, personlig relasjonskompetanse.
- Skal kunne gjennomføre et selvstendig vitenskapelig arbeid, forholde seg kritisk, konstruktivt og analytisk til vitenskapelig arbeid, skal kunne anvende relevant forskningsmetodikk og være forskningsetisk bevisst.

Opptakskrav

Opptaksgrunnlaget er bachelorutdanning, Cand.mag.-grad, annen grad eller yrkesutdanning av minimum 180 studiepoeng, derav minst 90 studiepoeng med psykologiemner.

Det faglige minstekravet er karakter C (eller 2,7 ved tallkarakter) av vektet gjennomsnittskarakter. Beregningene skjer i henhold til bestemmelsene i Forskrift for opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Lillehammer.

Ved oversøking til studiet rangeres søkerne i henhold til Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Lillehammer. Det gis tilleggs poeng for høyere utdanning utover opptaksgrunnlaget på 180 studiepoeng.

Undervisnings- og læringsmetode

Det vil anvendes flere og varierte undervisnings- og arbeidsformer: Forelesninger, seminarer, studentkollokvier, individuell og gruppeveiledning, samt ulike typer av prosjektarbeid. I tillegg vil det være aktiv bruk av nett-basert og interaktive undervisningsformer. Arbeidsformene vil variere med de enkelte emner.

Studiestart

01.01.1970

Kontaktinformasjon

[Svein Åge Johnsen](#)

[Reidulf Watten](#)

Valgfrie emner

Valgemnet i 3. semester vil bygge opp under progresjonen og være nært knyttet til den enkelte students mastergradsoppgave. Disse emnene kan både være psykologiemner (se nedenfor), men også andre relevante emner både fra Høgskolen i Gjøvik, Høgskolen i Hedmark, Høgskolen i Lillehammer og andre institusjoner.

Emner som tilbys på Høgskolen i Lillehammer innenfor psykologi er disse 3:

- 1) Anvendt gruppepsykologi – relasjonskompetanse, ledelse
- 2) Videregående analyse av kvalitative data
- 3) Psykologi, estetikk og arkitektur

Antall studiepoeng

120

Heltid/ deltid

Heltid

Studielengde

4 semester

Grad/ kompetanse

Master

Avdeling

Avdeling for samfunnsvitenskap

Fagområde

Psykologi

Emnebeskrivelser

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
MPSY3001	<u>Miljøpsykologi - en innføring</u>	10	O	10			
MPSY3002	<u>Nevrovitenskap og persepsjon</u>	10	O	10			
MPSY3003/1	<u>Arbeidsmiljø: Human factors, stress og helse</u>	10	O	10			
MPSY3004	<u>Miljøatferd</u>	10	O		10		
MPSY3005	<u>Forskningsmetode - videregående analyse av kvantitative data</u>	10	O		10		
MPSY3006	<u>Virtuelt miljø, kognitiv design, visuelle medier</u>	10	O		10		
MPSY3007/1	<u>Anvendt gruppepsykologi - Endringsledelse og grønne endringer i organisasjoner</u>	10	V			10	
MPSY3008/1	<u>Videregående analyse av kvalitative data</u>	10	V			10	
MPSY3009/1	<u>Psykologi, estetikk, arkitektur</u>	10	V			10	
MPSY3010/1	<u>Masteroppgave - miljøpsykologi</u>	40	O			10	30
Sum:				30	30	30	30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

MPSY3001 Miljøpsykologi - en innføring

Kode: MPSY3001

Studiepoeng: 10

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

Emnet bygger på bachelorgradens basiskompetanse innenfor sosialpsykologi og helse og miljøpsykologi eller tilsvarende emner fra andre bachelorgrader i psykologi. Emnet gir en introduksjon til sentrale miljøpsykologiske temaer, og til sentrale teoretiske og metodiske perspektiver. Emnet gir også en introduksjon til universell utforming, som er et sentralt begrep knyttet til samferdsel og bygg, by, nærmiljø og uteområder. Emnet gir en innføring i en miljøpsykologisk tilnærming til miljødesign på utvalgte områder som miljøpersepsjon, spatial kognisjon, miljøholdninger og -verdier, stedstilknytning og stedsidentitet, menneskers forhold til naturomgivelser, og urbane problemstillinger. Videre gir emnet en innføring i sentrale sider ved begrepet universell utforming: Boligens utforming er sentral for helse og livskvalitet, og vi vil her se på både interiørmessige forhold og kvaliteter ved boligens utearealer. Boligutforming for grupper med spesielle behov vil bli gitt særlig oppmerksomhet. Her foreligger et bredt problemfelt, fra sosial boligbygging til bomiljøer for funksjonshemmede og psykisk utviklingshemmede til boliger for flyktninger og asylsøkere. Emnet vil også gi øvelse i bruk av relevante metodiske tilnærminger.

Læringsutbytte

Når emnet er fullført skal kandidaten ha tilegnet seg følgende kvalifikasjoner:

- Inngående kjennskap til ulike sider ved miljøpsykologiens historiske utvikling, teori, vitenskapelige metoder.
- Kunnskap til å kunne utvikle og analysere ulike miljøpsykologiske problemstillinger og kunne lage selvstendige synteser og vurderinger av teoretiske, metodiske og praktiske problemstillinger og med et særlig fokus på universell utforming og miljødesign i bred forstand.
- Ferdigheter i å bruke relevant miljøpsykologisk metodikk til å gjennomføre selvstendige prosjekter og anvende denne metodikken i anvendte og basale FoU-prosjekter som analyse og beskrivelse av landskap, bolig og fritidsområder.
- Kompetanse til å kunne identifisere, analysere og foreslå metodiske tilnærming og løsninger på miljøpsykologiske problemstillinger, spesielt rettet mot ute og innemiljø, arkitektur, landskapsutforming og inkludering av perspektiver fra universell utforming.

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, øvelser, gruppearbeid, oppgaveseminarer, kollokvier, individuell og nettbasert veiledning.

Arbeidskrav

Obligatorisk arbeidskrav i form av gjennomføring av en kasusstudie i gruppe med muntlig fremlegg (godkjent/ ikke godkjent)

Eksamensform

Hjemmeeksamen – essay (1 uke)

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneansvarlig

Einar Strumse

Emneier

MPSY3002 Nevrovitenskap og persepsjon

Kode: MPSY3002

Studiepoeng: 10

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

Emnet bygger på biologisk psykologi, kognitiv psykologi og metodeemner fra bachelorgraden i psykologi og forutsetter dermed en del psykologiske basalfag. Persepsjon er psykologisk fortolkning av sensorisk informasjon innenfor de fem hovedsanser: Visuell, auditiv, proprioseptiv, gustatorisk og olfaktorisk persepsjon. Emnet gir teoretisk, metodisk og anvendt kunnskap om det "normale" menneskets perseptuelle kapasiteter og begrensninger, gis det også en innføring i perseptuelle avvik som visuelle og auditive anomalier (fargesvakhet, kontrastsvakhet, døvhet osv.), områder som også omfatter funksjonshemninger av ulik art.

Siden menneskelig aktivitet av enhver art forutsetter sansning blir persepsjonskompetanse grunnleggende viktig for å forstå mellom-menneskelig samspill, mellom menneske, miljø og omgivelser og mellom menneske og teknologi og fysisk-tekniske strukturer. Grundig kjennskap til perseptuelle funksjoner og reaksjoner er ikke minst viktig i samspill med IKT systemer og andre visuelt baserte kommunikasjonsformer (data og PC skjermer, instrumentdisplay, digitale info-tavler, skilt osv.). Det er også en forutsetning for å kunne designe og tilrettelegge tiltak og virkemidler innenfor ovennevnte områder, men persepsjonskompetanse også viktig innenfor miljøpsykologien generelt og for bedre å kunne tilrettelegge aktivitet innenfor de viktigste menneskelige livsområder (boliger, skoler, arbeidsplasser, transportsektor, fritidsområder og natur). Persepsjon er også grunnleggende viktig for anvendelse av UU-prinsipper i alle ovennevnte sammenhenger. Implikasjoner for UU er derfor sentralt i dette emnet. Dette er ikke minst viktig sett fra produktivitets, trivsels og helsefremmende perspektiver.

Læringsutbytte

Når emnet er fullført skal kandidaten ha tilegnet seg følgende kvalifikasjoner:

- Inngående kjennskap til historiske utvikling av persepsjon, teori, vitenskapelige metoder og avansert kompetanse i persepsjon med særlig kjennskap til visuell persepsjon.
- Kunnskap til å kunne utvikle og analysere faglige problemstillinger og kunne lage selvstendige synteser og vurderinger av teoretiske, metodiske og praktiske problemstillinger.
- Ferdigheter i å bruke relevant perseptuelle metodikk (eks.enkel optometrisk screening, colorometri, testing av kontrastsensitivitet og ulike typer visuelle etterbilder, adaptasjon osv.) for anvendte og basale FoU-prosjekter.
- Skal kunne anvende persepsjonskompetanse i prosjekter hvor UU-perspektiver inngår.
- Ferdigheter i å kunne gjennomføre selvstendige basale og anvendte FoU-prosjekter.
- Kompetanse til å kunne identifisere, analysere og foreslå metodiske tilnærming og løsninger på perseptuelle problemstillinger, spesielt i forhold til perseptuelle aspekter ved universell utforming. Denne basiskompetansen er nødvendig for andre emner i mastergraden, særlig human factors og kognitiv design.

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, øvelser, gruppearbeid, oppgaveseminarer, kollokvier, individuell og nettbasert veiledning.

Arbeidskrav

Et muntlig fremlegg av individuelt tema (godkjent/ ikke godkjent)

Eksamensform

Hjemmeeksamen, individuell (En uke)

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneansvarlig

Reidulf Watten

Emneier

MPSY3003/ 1 Arbeidsmiljø: Human factors, stress og helse

Kode: MPSY3003/ 1

Studiepoeng: 10

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

I dette emnet vil det bli tatt opp psykologiske aspekter knyttet til ergonomi, men også andre områder som stressteori og humanfysiologi samt hvordan man utnytter disse tverrfaglig i arbeid rettet mot universell utforming, helse miljø sikkerhet og inkluderende arbeidsliv. Dette er et tverrfaglig emne som arbeider for å fremme en helhetlig forståelse av mennesket og menneskelig aktivitet. Fagfeltet prøver å fremme bedre tilpassing mellom mennesket og de aktivitetene personer utfører gjennom å forstå de krav ulike aktiviteten stiller og de forutsetninger (evner og begrensninger) mennesket har for å møte disse kravene. På denne måten søker man å tilpasse arbeidsforhold, oppgaver og miljø til brukeren for på den måten tilrettelegge for utvikling av helse, sikkerhet, livskvalitet og produktivitet. I utviklingen av arbeidsoppgaver, produkter og systemer tar ergonomien utgangspunkt i menneskets evner, begrensninger og behov slik at oppgaver, produkter, miljø og system tilpasses mennesket. Ut fra kunnskap om menneskelige behov, mentale og psykofysiologiske begrensninger og muligheter bidrar arbeidsrelatert stressteori med kunnskap og forslag til utforming av det psykososiale arbeidsmiljøet og tilpasningen mellom arbeid og øvrige livsroller. Dermed reduseres de negative konsekvenser for mennesker som kan oppstå som et resultat av høy arbeidsbelastning og ugunstige arbeidskrav.

Studentene skal lære seg å benytte ulike metodiske tilnærminger og teknikker for å vurdere ulike tiltak i konkrete situasjoner relatert til helseforebygging, sikkerhet, trivsel og produktivitet. Studenten skal gis forutsetninger for å velge hvilke metoder som skal benyttes for å evaluere målet for arbeidsaktiviteten og de krav arbeidsaktiviteten utsetter mennesket for. Videre skal studenten kunne evaluere avendelighetene til verktøy som benyttes og utformingen og anvendeligheten av informasjon som er til stede. Det gis også opplæring i perseptuell og kognitiv testing som er særlig aktuell for

utforming og design knyttet til ulike sider ved universell utforming (IKT, boliger, digital informasjon, transport osv.).

Læringsutbytte

Når emnet er fullført skal kandidaten ha tilegnet seg følgende kvalifikasjoner:

- Inngående kjennskap til arbeidsrelatert stressteori og human factors historiske, begrepsmessige og metodiske utvikling, til moderne teori og vitenskapelige metoder.
- Kunnskap til å kunne utvikle og analysere faglige problemstillinger og kunne lage selvstendige synteser og vurderinger av teoretiske, metodiske og praktiske problemstillinger.
- Ferdigheter i å bruke relevante perseptuell og ergonomisk metodikk (eks. synsergonomi, måling av belastningsforhold m.m.), verktøy for jobbanalyse, kartlegging av arbeidsmiljø, stressfaktorer (eks. bruk av JSS - Job Stress Survey) og kunne gjennomføre selvstendige FoU-prosjekter og anvende denne metodikken i praktiske, problemløsende og innovative tiltak.
- Høy kompetanse i ergonomisk metodikk.
- Kompetanse til å kunne identifisere, analysere og foreslå metodiske tilnærming og løsninger på perseptuelle problemstillinger, spesielt i forhold til ute og innemiljø, fysisk og psykososialt arbeidsmiljø, IKT (brukergrensesnitt, dialoger, web-applikasjoner, internettsider mv.) og ulike sider ved universell utforming.

Kompetanse til å kunne kommunisere med fagmiljøer, allmennhet og spesialister og anvende persepsjonskompetanse i avanserte prosjekter og bidra til nytenkning og innovasjon, ikke minst i forhold til utviklings og planprosesser på arbeidsplasser.

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, øvelser, gruppearbeid, oppgaveseminarer, kollokvier, individuell og nettbasert veiledning.

Arbeidskrav

Et muntlig fremlegg av individuelt tema (godkjent/ ikke godkjent)

Eksamensform

Hjemmeeksamen – essay (en uke)

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneansvarlig

Leif Rydstedt

Emneeier

MPSY3004 Miljøatferd

Kode: MPSY3004

Studiepoeng: 10

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

Menneskers miljøatferd har fysiske miljøeffekter på ulike skalanivåer, effekter som kan være både gunstige og problematiske. Dette emnet vil fokusere på hvordan miljøpsykologi kan bidra til å løse menneskeskapt miljøproblemer. Det gis en grundig innføring i et miljøpsykologisk perspektiv på miljøatferd og miljøpsykologiens rolle i arbeidet med å motvirke klimaendringer. I tillegg til en grundig teoretisk innføring vil det bli lagt vekt på at studenten tilegner seg ferdigheter som er nødvendige for å kunne gjennomføre både kartlegging av miljøatferd og intervensjoner rettet mot endring av miljøatferd.

Studentene vil jobbe i grupper med å løse en teoretisk/praktisk prosjektoppgave, som munner ut i en presentasjon, og en rapport. I dette arbeidet vil studentene få praktisk erfaring med måling av miljøatferd og av faktorer relatert til miljøatferd, og med planlegging og gjennomføring av tiltak for å endre miljøatferd.

Emnet vil gi en rekke eksempler fra forskning, blant annet om bilbrukens instrumentelle, affektive og symbolske funksjoner, om hvordan man kan påvirke folks transportatferd i retning av tryggere og mer miljøvennlige transportmidler, om sentrale kjennetegn ved ressursdilemma, vanestyrte miljøatferd, samt ulike typer forbrukeratferd og deres miljøeffekter.

Læringsutbytte

Når emnet er fullført skal kandidaten ha tilegnet seg følgende kvalifikasjoner:

- Inngående kjennskap til teori og forskning om miljøatferd, og relasjonen til miljøholdninger, miljøverdier og sosiale normer, samt sentrale modeller og teorier for prediksjon av miljøatferd.

- Kunnskap om effekter av incentiver og belønnende intervensjoner kontra effekter av disincentiver og straffende strategier,
- Kunnskap om sosiale markedsføringsteknikker som kan fremme promiljøatferd
- Ferdigheter i bruk av kjente redskaper for å kartlegge miljøatferd og kjente determinanter av miljøatferd
- Kompetanse til å kunne identifisere, analysere og foreslå metodiske tilnærminger og løsninger på atferdsrelaterte miljøproblemer på ulike nivåer
- Kompetanse til å kunne kommunisere med fagmiljøer, spesialister og andre, samt kunne anvende miljøpsykologisk kompetanse i praksis.

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, øvelser, gruppearbeid, oppgaveseminarer, individuell og nettbasert veiledning.

Arbeidskrav

Gjennomføre og rapportere prosjekt (godkjent/ ikke godkjent)

Eksamensform

Hjemmeeksamen – essay (1 uke)

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneansvarlig

Svein Åge Kjøs Johnsen

Emneeier

MPSY3005 Forskningsmetode - videregående analyse av kvantitative data

Kode: MPSY3005

Studiepoeng: 10

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

Emnet gir en første innføring i multivariat analyse, med vekt på multippel regresjon, flerveis varians- og kovariansanalyse og analyse av kovariansmatriser.

Emnet forutsetter aktive forkunnskaper i psykologisk metode og tradisjonell deskriptiv og analytisk statistikk – minst tilsvarende metodekursene i de norske BA-gradene i psykologi. Viktige tema vil bl.a. være:

- Teoretiske modeller som utgangspunktet for dataanalysene
- Målemodeller og bekreftende faktoranalyse (CFA).
- Effekt- og MIMIC-modeller
- Modeller for "growth" eller gjentatte målinger
- Indekser for modell/data-samsvar
- Forholdet til kvalitativ tenkning

Vektingen av ulike tema vil bli forsøkt tilpasset analysebehovene i kulletts masteroppgaver.

Et annet metodeemne med videregående kvalitativ analyse kan tilbys studenter som med masterprosjekter hvor dette er mer relevant. Dette vil tilbys som et valgemne (se mer under valgemner).

Læringsutbytte

Når emnet er fullført skal kandidaten ha tilegnet seg følgende kvalifikasjoner:

- Grundig kjennskap til ulike kvantitative statistiske metoder, nærmere bestemt multivariate metoder som multippel regresjon, faktoranalyse, varians og kovariansanalyser og analyser av kovariansmatriser.
- Kunnskap til å kunne analysere en rekke empiriske problemstillinger med utgangspunkt i kvantitativ metode og kunne anvende metodikken innenfor et bredt spekter av kvantitative design.
- Praktisk kompetanse i bruk av ulike statistiske programmer som SPSS, R og statistisk modelleringsverktøy som Amos og Mplus.
- Kompetanse i teoretiske-statistiske modeller som utgangspunkt for dataanalysene. Dette kan være målemodeller og bekreftende faktoranalyse (CFA), effekt og MIMIC-modeller, modeller for "growth" eller repeterte målinger, indekser for modell/ data samsvar og forholdet til kvalitativ tenkning.

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, praktiske øvelser (eksamenskrav), arbeid individuelt og i kollokviegrupper.

Arbeidskrav

Obligatorisk arbeidskrav i form av en individuell skriftlig rapport om analyse av et empirisk materiale fra kurset (bestått/ikke bestått).

Eksamensform

Hjemmeeksamen (1 uke): Skriftlig rapport om analyse av et empirisk materiale, gjerne med forventet relevans for masteroppgaven.

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneansvarlig

Einar Strumse / Leif Rydstedt

Emneier

MPSY3006 Virtuelt miljø, kognitiv design, visuelle medier

Kode: MPSY3006

Studiepoeng: 10

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

Emnet bygger på grunnkunnskaper innenfor generell psykologi, biologisk og kognitiv psykologi og persepsjon og anvendelse av denne basiskunnskapen på ulike sider ved menneskets interaksjon med visuelle og andre medier. Sentralt her er vurdering og diagnostikk av brukergrensesnitt på PC, informasjonstavler, internett og hjemmesider, skilting, trykte medier og kompetanse i design av slike grensesnitt. Det omfatter også utforming av dialogiske aspekter av menneske-IKT, herunder kognitiv arkitektur av informasjon på nettsider, navigering og samspill på nett og med et særlig fokus på UU. Studentene skal også lære å bruke nettmøter og andre digitale kommunikasjonsformer i team og grupper som diskusjons og ideskapende fora. CSLW (Computer Supported Learning Web).

Læringsutbytte

Når emnet er fullført skal kandidaten ha tilegnet seg følgende kvalifikasjoner:

- Avansert kunnskap innen kognitiv design, visuelle basert interaksjon med IKT, informasjonsdisplay, maskiner, billedmedier, tekster osv. Kandidaten får kjennskap til teoretisk-historiske utvikling, ulike vitenskapelige metoder og praktisk rettede verktøy. Kandidaten skal kunne utvikle og analysere flerfaglige teoretiske og praktisk rettede problemstillinger og skal kunne lage selvstendige synteser med et særlig fokus på universell utforming.
- Ferdigheter i å bruke relevant kognitiv, perseptuell, IT- rettet metodikk i anvendte og basale FoU-prosjekter, gjennomføre selvstendige prosjekter og anvende denne

metodikken i planleggingsmessige, praktiske og innovative tiltak (eks. bruke nettmøter og andre digitale kommunikasjonsformer i team og grupper som diskusjons og ideskapende fora –CSLW).

- Kompetanse til å kunne identifisere, analysere og foreslå metodiske tilnærming og løsninger særlig knyttet til menneske-IKT/ maskin interaksjon, design av internettbaserte tiltak og produkter (eks. hjemmesidedesign, nettbaserte applikasjoner) hvor det særlig stilles krav til universell utforming, herunder design av nettsider og andre nettbaserte hjelpemidler som inkluderer ulike grupper av funksjonshemmede eller andre med reduserte kommunikative ferdigheter.
- Kompetanse til å kunne kommunisere med fagmiljøer, allmennhet og spesialister og anvende kognitiv design i avanserte prosjekter og særlig bidra til innovative og brukervennlige tiltak og hjelpemidler som er IKT og internettbasert, men kompetansen har også implikasjoner for menneskelig adferd i ute og innemiljø, for arkitektur og for flere sider ved menneske-IKT samspill (brukergrensesnitt, dialoger, web-applikasjoner, internettsider mv.).

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, øvelser, gruppearbeid, oppgaveseminarer, kollokvier, individuell og nettbasert veiledning.

Arbeidskrav

Obligatorisk arbeidskrav som er et muntlig fremlegg av individuelt tema (godkjent/ ikke godkjent)

Eksamensform

Hjemmeeksamen – essay (1 uke)

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneeier

MPSY3007/1 Anvendt gruppepsykologi - Endringsledelse og grønne endringer i organisasjoner

Kode: MPSY3007/1

Studiepoeng: 10

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

Emnet skal gi innsikt i hvordan prinsipper som ligger til grunn for organisasjonsendringer kan anvendes for å implementere en grønn strategi. Endringer i organisasjoner involverer ledere og ansatte, og forståelse for den menneskelige dimensjonen i endringsprosesser er vektlagt. Teoretisk baserer dette kurset seg på sentral teori innen gruppe- og organisasjonspsykologi. Studentene vil tilegne seg praktiske ferdigheter i ledelse, prosjektstyring og gruppeprosesser. Vi vektlegger å utforske og utvikle ferdigheter som er nødvendige for å kunne lede et prosjekt på en effektiv måte og det teoretiske fundamentet dette bygger på. Studentene vil jobbe i grupper for å løse en teoretisk/praktisk prosjektoppgave, og resultatet presenteres i en muntlig framføring og en skriftlig rapport. Disse gruppene er utgangspunkt for observasjon og analyse av samarbeidsprosessen. Her vil studentene jobbe med å utvikle forståelse for eget bidrag i samarbeidet, evne til å observere og forstå hva som foregår i en gruppe og undersøke muligheter for endring.

Studentene vil få praktisk erfaring med bruk av kartleggingsverktøyet SPGR (Systematisere Person-Gruppe Relasjon) som brukes for å analysere roller, gruppen som helhet og gruppekultur. Prosjektgruppene kartlegges med SPGR i oppstart, underveis og mot slutten av prosjektperioden, og dette er grunnlag for tilbakemeldinger, refleksjon og utvikling.

Læringsutbytte

Kunnskaper

- Kandidaten skal være i stand til å bruke og forstå fagtermer og faglige perspektiver.
- Kandidaten kjenner sentrale teoretiske tilnærminger til organisasjonsendringer generelt, og spesielt i forhold til grønne endringer.
- Kandidaten har innsikt og forståelse for grunnleggende prinsipper i gruppedynamikk, endringsledelse, konflikthåndtering og effektivitet.

Ferdigheter

- Kandidaten kan bruke teorier til å forstå og forklare endringsledelse og organisasjonsendringer, og kunne anvende denne kunnskapen på å designe grønne intervensjoner.
- Kandidaten har praktisk erfaring i prosjektplanlegging, ledelse og samarbeid, samt innsikt i sin egen rolle i en gruppe og hvordan de påvirker andre i rollen som leder. Studentene vil bruke et teamkartleggingsverktøy til å kartlegge interaksjonsmønstre, og bruker dette som et grunnlag for å fasilitere gruppearbeid.
- Kandidaten kan skrive en individuell akademisk oppgave, hvor de bruker fagbegreper, empiri og teori fra pensum for å utforske en problemstilling. De kan analysere og presentere data som omhandler deres egen gruppeprosess, og relatere til relevant teori.
- Kandidaten kan evaluere og gi feedback på hverandres oppgaver, og gi konstruktiv feedback til de andres rolle i samarbeidsprosessen.

Generelle ferdigheter

- Kandidaten har kunnskap om sentrale tradisjoner innen grønne organisasjonsendringer, kan diskutere styrker og svakheter, samt kritiske perspektiver.
- Kandidaten har utviklet praktiske ferdigheter i endringsledelse og gruppeprosesser.
- Kandidaten kan lese og forstå Engelsk forskningslitteratur og kommunisere viktige temaer i faget i en skriftlig oppgave.

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, gruppeøvelser, prosjektarbeid og selvrefleksjon. Undervisningen og deltagelse i gruppeaktivitet er obligatorisk og en forutsetning for å få gå opp til eksamen.

Arbeidskrav

Ingen arbeidskrav, men undervisningen og deltagelse i gruppeaktivitet er obligatorisk og en forutsetning for å få gå opp til eksamen.

Eksamensform

Mappe bestående av: Multiple choice eksamen, refleksjonsrapporter, presentasjon og prosjektrapport.

Karaktersystem

Bestått/Ikke bestått

Heltid/ deltid

Heltid

Emneansvarlig

Ingeborg Flagstad

Emneeier

MPSY3008/1 Videregående analyse av kvalitative data

Kode: MPSY3008/1

Studiepoeng: 10

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

Emnet gir grundigere kunnskaper om problemer og muligheter knyttet til arbeidet med kvalitative data. Det legges særlig vekt på prosedyrer for tolkning, sammenfatning og analyse av kvalitative datasett med noe omfang. Viktige tema vil bl.a. være:

- Grounded theory
- Narrative metoder
- Kliniske innsikter og hypoteser
- Intensive case-studier
- Hermeneutisk tenkning og teori
- Billedanalyser
- Forholdet til kvantitativ tenkning

Vektingen av ulike tema vil bli forsøkt tilpasset analysebehovene i kulletts masteroppgaver.

Læringsutbytte

Når emnet er fullført skal kandidaten ha tilegnet seg følgende kvalifikasjoner:

- Inngående kjennskap til ulike kvalitativ metodikk, nærmere bestemt hermeneutisk tenkning, ulike narrative metoder, Grounded Theory, betydning av kliniske og erfaringsbaserte innsikter, casestudier og billedanalyse.
- God kjennskap til prosedyrer for tolkning, sammenfatning og analyse av kvalitative datasett som vil gi fordypet forståelse for utvalgte analytiske

tilnærminger til kvalitative data og for forskningsparadigmer som kan kombineres med kvalitative tilnærminger (eks. aksjonsforskning, deltakerbasert forskning og kooperativ forskning).

- Grundig innsikt i fordeler og ulemper med kvalitativ metodikk, likeså forholdet til kvantitativ metodikk.
- Ferdigheter i bruk av programvare for kvalitativ analyse (eks. MaxQDA).

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, praktiske øvelser (eksamenskrav), arbeid individuelt og i kollokviegrupper.

Arbeidskrav

Obligatorisk arbeidskrav i form av en individuell skriftlig rapport om analyse av et empirisk materiale fra kurset (godkjent/ikke godkjent).

Eksamensform

Hjemmeeksamen (14 dager): Skriftlig rapport om analyser av et empirisk materiale, gjerne med forventet relevans for masteroppgaven.

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneansvarlig

Einar Strumse

Emneier

MPSY3009/ 1 Psykologi, estetikk, arkitektur

Kode: MPSY3009/ 1

Studiepoeng: 10

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

Emnet gir et miljøpsykologisk perspektiv på miljøestetikk, landskapsplanlegging og design, samt et historisk perspektiv på forståelsen av den estetiske opplevelse.

Miljøpsykologi innen dette temaområdet har særlig fokusert på forskning om legfolks estetiske opplevelser og preferanser som et supplement til eksperters preferanser og oppfatninger. Videre fokuseres det på miljøpreferansers opprinnelse på individnivå.

Feltet har interesse for alle som arbeider med byplanlegging, arkitektur, landskapsarkitektur, landskapsvern og museumsvirksomhet.

Emnet bygger på bachelorgradens basiskompetanse innenfor sosialpsykologi og helse og miljøpsykologi samt på emne 1 i mastergraden. Studentene skal lære seg å benytte psykologiske metoder for måling av miljøopplevelse, for eksempel visuelle landskapspreferanser, fysiske miljøes rekreasjons effekter, oppfatninger om landskapsvern, holdninger og meninger om dyr, og holdninger til natur og miljø mer generelt. Vi ser her også på aspekter ved bruk av miljøsurrogater, f.eks. fotografier kontra å utføre evalueringene i de aktuelle omgivelsene. Det vil bli anledning til å gjennomføre en mindre datainnsamling ved hjelp av de metoder som er presentert og å utføre statistiske analyser av egne data og av tidligere innsamlede datasett.

Læringsutbytte

Når emnet er fullført skal kandidaten ha tilegnet seg følgende kvalifikasjoner:

- Grundig kjennskap til historisk og teoretisk utvikling innenfor det området av miljøpsykologien som omhandler estetikk, eksperters og legfolks holdninger og preferanser til arkitektur og landskap.
- Inngående kunnskap i arkitekturpsykologi, estetikk-teori både anvendt på landskap,

miljø og bygninger, samt miljøsurrogater.

- Ferdigheter i bruk av psykologiske metoder til måling av individers estetiske og holdningsmessige preferanser av landskap, bygninger, natur og miljø (herunder dyr), landskaps rekreasjons og vernemessige potensiale og verdi.
- Meget god teoretisk og metodisk kompetanse i gjennomføring av både praktiske arkitekturpsykologiske undersøkelser, men også større FoU-prosjekter som omhandler estetikk og miljø.
- Kompetanse til å kunne drive praktisk rettet rådgiving og opplæring. En slik kompetanse vil være særlig verdifull innenfor både offentlig og privat virksomhet som driver med planlegging og utvikling innenfor bygg, anlegg, miljø, landskap, transport m.m.

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, øvelser, gruppearbeid, oppgaveseminarer, kollokvier, individuell og nettbasert veiledning.

Arbeidskrav

Et muntlig fremlegg av individuelt tema (godkjent/ ikke godkjent)

Eksamensform

Hjemmeeksamen – essay (14 dager)

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneansvarlig

Svein Åge Kjøs Johnsen

Emneier

MPSY3010/1 Masteroppgave - miljøpsykologi

Kode: MPSY3010/1

Studiepoeng: 40

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

I tredje semesteret 2. studieår vil studentene få oppnevnt veileder til mastergradsavhandlingen og planleggingen av arbeidet med avhandlingen vil begynne. I spesielle tilfeller kan studenten få godkjent ekstern veileder etter søknad. Arbeidet starter på høsten med et forprosjekt til masteroppgaven. Dette vil foregå i form av et masteroppgaveseminar hvor kandidaten da arbeide med teoristoff, utforming av problemstilling og ta stilling til metodisk fremgangsmåte. Forprosjektet må godkjennes av veileder og avsluttes med en muntlig presentasjon for masterseminaret. Forprosjektet faller sammen med en praksisperiode ute i nærings/ arbeidslivet.

Selve masteroppgaven er et vitenskapelig arbeid med utgangspunkt i det selvvalgte fordypningsområdet og oppgavens forprosjekt. Masteroppgaven kan både være en teoretisk oppgave eller en empirisk oppgave. En teoretisk oppgave kan være en avgrenset litteraturstudie innenfor et område med fokus på klargjøring av teoretiske eller praktiske/ anvendte aspekter. Det forutsettes ikke at studentene skal komme med nye, originale modeller, men det kreves at man kan anvende eksisterende modeller/ teorier på det aktuelle tema. En empirisk oppgave kan både presentere egne, nye data, men også ta utgangspunkt i ulike typer eksisterende data; eksempelvis løpende forskningsprosjekter i interne eller eksterne fagmiljøer. re studenter kan samarbeide om oppgaven, men må levere separate, individuelle oppgaver. Oppgaven bør være mellom 50-70 sider, inkl. referanseliste. Det gis egne retningslinjer for mer redaksjonell utforming av mastergradsoppgaven (skriftformat, tittelside, forord, referanseliste osv.).

Læringsutbytte

Studenten skal kunne gjennomføre et selvstendig vitenskapelig arbeid, forholde seg kritisk, konstruktivt og analytisk til vitenskapelig arbeid, skal kunne anvende relevant

forskningsmetodikk og være forskningsetisk bevisst.

Eksamensform

Oppgaven vurderes av en komité på to medlemmer, hvorav minst en er ekstern. Oppgaven skal forsvares ved en muntlig eksamen hvor komiteen på masteroppgaven utgjør sensoratet. Det gis en samlet karakter for masteroppgave og muntlig eksamen etter karakterskalaen A-F.

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneier